

МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ПРИБУТКУ НА ІНВЕСТИЦІЇ

Михайленко О.В.

Національний університет харчових технологій

Сьогодні, коли соціальна самосвідомість населення зростає, існує багато точок зору на основні цілі діяльності підприємства або на те, що може бути ними. Економічна діяльність — перша і головна мета роботи підприємства. Це причина його існування. Ефективність виробничої діяльності визначає спроможність підприємства вистояти в фінансовому відношенні, залучити грошові кошти постачальників і повернути їм в достатній мірі їх витрати. Внутрішнє зростання підприємства залежить :

- 1) від прибутку, не розподіленого та реінвестованого в підприємство;
- 2) від рівня прибутку, який отримується на нерозподілений прибуток.

Існує багато критеріїв, по яким можна визначити результати діяльності. Серед найбільш розповсюджених - зміна обсягу продаж, прибутку та показників випуску. Але жодний з них сам по собі не може бути кінцевим вимірником роботи підприємства. Одним з найбільш цінних і найбільш вагомих показників діяльності підприємства є співвідношення чистого доходу і капіталу, який вкладений в створення цього доходу. Показник прибутку на інвестиції (return to investment - ROI) пов'язує прибуток з інвестованим капіталом та дозволяє аналітику порівняти його значення, яке було б при альтернативному використанні капіталу, а також з прибутком, який отримає підприємство при подібних ступенях ризику. ROI - це найкращий показник економічної діяльності. Він використовується як показник ефективності управління, показник здатності підприємства отримувати достатній прибуток на інвестиції та як метод прогнозування прибутку. В довгостроковому аспекті ROI є засобом для оцінки «кості управління, тому що отримання достатньої суми прибутку на засоби, які вкладені в підприємство, залежить в першу чергу від майстерності керівництва.

Також ROI має велике значення для довгострокових кредиторів, інвесторів, які вкладають кошти у власний капітал підприємства, тому що цей показник пов'язаний з ефективністю управління. Він більш надійний як індикатор довгострокового благополуччя підприємства.

Ще однією важливою функцією цього показника є прогнозування прибутку. Методом прогнозування прибутку за допомогою показника ROI можна користуватися для первинного прогнозування прибутку або для додаткової перевірки оцінок, які отримуємо в результаті застосування інших методів прогнозування. Оцінка ROI та прогнозування прибутку за допомогою аналізу ROI - комплексний процес, який потребує ретельного дослідження. Це заключається в тому, що розрахунок ROI включає в себе компоненти значної ступені складності.

Основна формула розрахунку ROI має такий вигляд :

$$\text{ROI} = \text{прибуток} / \text{інвестиції}.$$

При розрахунку ROI визначення прибутку (доходу) залежить від інвестиційної бази. ((скільки для терміну прибуток на інвестиції існує багато концепцій інвестиційної бази ти доходу потрібно точне визначення для описання реальної інвестиційної бази. Найкращим показником виробничої ефективності підприємства є прибуток на загальну суму активів. Але розрахунок цього показника ґрунтується не на загальній сумі активів, а на скоригованій сумі. Одне з напрямків коригування відноситься до невикористаних активів. До активів, які виключаються з інвестиційної бази, відносяться недіючі основні виробничі засоби, надлишкові основні виробничі засоби, виробничі запаси та грошові кошти, нематеріальні активи та відстрочені витрати. Якщо встановити, що інвестиційна база включає загальну суму активів, то використовуються нині про доходи до виплати відсотків. Розраховуючи прибуток на власний капітал використовують величину чистого доходу після виплати відсотків і дивідендів по привілейованим акціям.

Одним з елементів інвестиційної бази є активи, які амортизуються. Тому що виробничі будівлі та споруди використовуються підприємством на протязі всього м року експлуатації, амортизаційний фонд призначений першу чергу для компенсації вибуття. Це значить, що керівництво підприємства відповідає не лише за отримання прибутку на чисті інвестиції. При будь-якому вкладенні капіталу очікується не лише отримання доходу, а й повертання основної вкладеної суми. Так інвестиції в будівлі та обладнання будуть відшкодовані за рахунок амортизаційних відрахувань. Так як доходи повинні покривати це відшкодування інвестицій в будівлі та споруди, вони устанавлюються з відрахуванням амортизації. Таким чином, для підприємства в цілому активи з відрахуванням є цінним показником інвестицій, на які розраховується прибуток. Основними чинниками, які впливають на кінцеву суму прибутку на активи є прибуток в відсотках від обсягу реалізації та оборотність активів. Досліджуючи зв'язок між прибутком, рентабельністю та оборотністю, ми бачимо, що :

Прибуток в відсотках від обсягу реалізації = чистий дохід / обсяг реалізації;

Чистий дохід = обсяг реалізації - витрати;

Витрати = собівартість реалізованої продукції + витрати по реалізації + адміністративні та інші витрати.

Оборотність активів залежить також від обсягу реалізації та всіх активів, які в свою чергу поділяються на робочий капітал та довгострокові інвестиції.

Таким чином показник прибутку на активи залежить від отримання найбільшого прибутку з одної гривні продаж та від отримання як можна більш високого обсягу продаж на одну гривню інвестованого капіталу (чисті активи). Інтенсивність, з якою використовуються активи, вимірюється за допомогою коефіцієнтів оборотності активів. Ще однією складовою інвестиційної бази є довгострокові пасиви та власний капітал. Так як показник, який ми вивчаємо, охоплює два основні джерела довгострокових грошових коштів: кредиторів, які надають довгострокові позики, та

акціонерів. Кінцеве значення ROI завжди повинно відображати всі відповідні витрати враховуючи і податок на прибуток. Для цього існує декілька причин. Перша - бажання відділити результати управління податками від результатів виробничої діяльності. Друга причина - зміна ставок податків впливає на порівнянність показників за декілька років. Але слід враховувати, що податок на прибуток зменшує остаточний прибуток і його слід приймати до розрахунку, особливо коли визначають прибуток на акціонерний капітал

Таким чином, розглянувши основні цілі використання ROI, ми бачимо, що цей показник характеризує зв'язок прибутку (винагороди) з розміром капіталу, який потрібен для створення цього прибутку та є одним з основних показників, який характеризує ефективність якості управління підприємством.